

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

**кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування «Муніципальна
економіка»**

на тему:

**«Планування розвитку транспортних підприємств міста (на
прикладі КП «Одесміськелектротранс»)»**

Виконавець

студент ФЕУП, 67 група
Денисюк М. О.

Науковий керівник

к.е.н., доц. Клевцевич Н.А.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В Україні транспортні послуги є невід’ємною частиною будь-якої підприємницької діяльності і самостійним перспективним напрямом бізнесу. Потреба в якісному транспортному обслуговуванні тим вище, чим більше конкуренція на ринку товарів. Отже з одного боку, попит на подібні послуги дуже великий, з іншого – ризик і конкуренція також надзвичайно високі.

В цьому сенсі ключовими факторами конкурентних переваг постають ціна та якість транспортного обслуговування. Під останньою традиційно розуміють повноту, швидкість, своєчасність, рівномірність доставки і збереження вантажів, безпеку перевезень, а також комплексність, доступність і культуру обслуговування споживачів транспортних послуг.

В діяльності вітчизняних суб’єктів господарювання в сфері міського транспорту можна спостерігати катастрофічну ситуацію зумовлену збитковістю підприємств, кризою неплатежів та іншими факторами. За таких умов, щоб уникнути фінансової кризи, виникає потреба оцінити перспективу розвитку підприємства, спрогнозувати його майбутній фінансово-господарський стан та розробити можливі шляхи попередження негативних явищ.

Відтак актуальність випускної роботи полягає в необхідності забезпечення розвитку комунального транспортного підприємства, за якого буде досягнуто максимальної ефективності та надійності його функціонування. У якості приклада такого підприємства обрано КП «Одесміськелектротранс».

Вивченням питань стратегічного розвитку комунальних транспортних підприємств в різні часи займалися О. Ю. Бобровська, А. П. Богатирський, А. М. Брайковська, С. М. Галенко, В. І. Гонтар, Л. М. Гурч, П. М. Засадський, Т. П. Іщева, Б. Т. Кузін, С. Б. Малішевська, О. П. Фещенко.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у вивчення теоретичних та методологічних основ розвитку комунального транспортних підприємств на міському рівні.

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

- сформулювати теоретичні та методичні засади з предмету дослідження;
- провести аналіз фінансово-господарської діяльності КП «Одесміськелектротранс»;
- здійснити аналіз поточного кон’юнктурного стану підприємства на ринку транспортних послуг м. Одеси;
- дослідити вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємства;
- запропонувати шляхи покращення діяльності підприємства за рахунок впровадження автоматизації платежів за проїзд та електронного квитка;
- оцінити доцільність реалізації проекту створення власного автосервісу з надання послуг стороннім замовникам та обґрунтувати його основні параметри;

- розрахувати критерії ефективності проекту;
- визначити проектні ризики та шляхи їхньої мінімізації.

Об'єктом дослідження виступають процеси розвитку транспортних підприємств міста, в тому числі за рахунок освоєння нових джерел доходів.

Предметом дослідження є методи, які спрямованні на обґрунтування стратегії розвитку транспортного підприємства, на прикладі КП «Одесміськелектротранс».

Методи дослідження. Як теоретичний базис використовувалися загальнонаукові методи: системний, формально-логічний, метод аналізу і синтезу. Для практичних досліджень використовувалися горизонтальний і порівняльний аналіз на базі фінансової звітності КП «Одесміськелектротранс», а також методи угруповань та інші статистичні методи. Обрані методи дають можливість порівнювати, групувати та аналізувати дані. Розрахунки проекту створення власного підприємства автосервісу провадилися з використанням програмних продуктів «Project Expert» та «Exel».

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою є статті з періодичних наукових видань, навчальні посібники, маркетингові звіти, фінансова та статистична звітність КП «Одесміськелектротранс». Також використані офіційні сайти державних організацій та консалтингових фірм та інші Інтернет джерела.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (63 найменування) та 5 додатків. Загальний обсяг роботи становить 89 сторінок. Основний зміст викладено на 75 сторінках. Робота містить 24 таблиці, 8 рисунків.

Публікація. За результатами проведеного дослідження опубліковано наукову статтю «Проектний підхід до планування розвитку транспортних підприємств» в збірнику робіт факультету економіки та управління ».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти планування діяльності транспортних підприємств**» визначено теоретичні основи діяльності транспортних підприємств, їхню сутність, різновиди та особливості функціонування, розглянуто процеси планування діяльності підприємств та сутність проектного підходу до планування розвитку транспортних підприємств.

У другому розділі «**Аналіз діяльності КП «Одесміськелектротранс»**» наведена загальна характеристика підприємства, проаналізовано різні аспекти його фінансово-господарської діяльності, проведено оцінку транспортної інфраструктури м. Одеси.

У третьому розділі «**Напрями розвитку КП «Одесміськелектротранс»**» визначено перспективи впровадження електронних квитків та автоматизованої системи оплати проїзду, запропоновано проект побудови автосервісу на базі тролейбусного депо

КП «Одесмиськелектротранс», визначено критерії ефективності проекту та можливі ризики.

ВИСНОВКИ

1. В ринкових умовах ринкової економіки задля досягнення підприємницького успіху підприємству потрібно опанувати процеси планування та аналізувати інформацію про власний стан, положення на цільових ринках, діяльність конкурентів тощо. Планування в діяльності сучасних підприємств – це заздалегідь намічений порядок дій, необхідних для досягнення поставленої цілі, а також оптимальний розподіл ресурсів. Для реалізації планів щодо розвитку транспортних підприємств оптимальним є проектний підхід. При цьому найважливішими складовими тлумачення проекту в транспортній сфері є чітка орієнтація на результативність заходів, необхідність їх досягнення у визначений проміжок часу в умовах обмеженості ресурсного забезпечення.

2. Комунальне підприємство «ОДЕСМІСЬКЕЛЕКТРОТРАНС», (далі – КП «ОМЕТ») створене для задоволення міських, суспільних потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, торговельної та іншої господарської діяльності з метою отримання прибутку в порядку, передбаченому законодавством. Виконуючи цільову міську виробничу програму щодо надання транспортних послуг населенню, КП «ОМЕТ» здійснює пасажирські перевезення на 21 трамвайному та 12 тролейбусних маршрутах, загальною протяжністю 310 км та 210 км відповідно. За останні кілька років підприємство збільшує показники по більшості параметрів, постійно ведеться робота з модернізації та оновлення парку рухомого складу. За рахунок коштів підприємства знову створена ремонтна база для капітальних і середніх ремонтів рухомого складу. На підприємстві працює понад 2100 робітників, з них 83% виробничого персоналу і 17% адміністративного персоналу.

3. За період, що аналізується, обсяг продажу підприємства зріс на 41,8% (+14,8% від рівня 2017 року). В той же час собівартість реалізованої продукції зросла на 72,7%, що призвело до зростання збитків практично в 2 рази. Спостерігалось також значне зростання сумарних операційних (умовно-постійних витрат). У порівнянні з 2016 роком на 84,8%. Зменшити загальну збитковість дозволили: доходи від інших видів діяльності в сумі 91236 тис. грн.; дотації за перевезення пільгових категорій громадян – 198376 тис. грн.; субвенції з місцевого бюджету – 36581 тис. грн.; інші доходи від операцій з активами – 14518 тис. грн. основна частка оборотних активів припадає на основні засоби. Станом на 31.12. 2016р. їх доля складала 32,3%, а останній період, що аналізується збільшилась до 88,3%. Дане збільшення відбувалося за рахунок коштів міського бюджету, що відображається у статті «додатковий капітал». На кінець 2018 року ця сума дорівнювала 62,6 млн. грн.

4. З точки зору оцінки транспортної інфраструктури м. Одеси викликає занепокоєння те, що станом на 01.01.2019 р. 161 од. (74%) трамвайних

вагонів та 24 од. (14%) тролейбусів експлуатуються з понаднормативними пробігами. Для збереження та оновлення трамвайного і тролейбусного парку м. Одеси необхідно, як мінімум, протягом 5-ти років здійснити повну заміну 50 од. вагонів трамваїв та 60 од. тролейбусів.

5. Можна стверджувати про значні перспективи використання в м. Одеса електронного білету, що надасть можливість КП «ОМЕТ» підвищити якість пасажирських перевезень, рівень контролювання оплати наданих послуг, привабливість міського електротранспорту та оперативно впливати на ефективність в роботі трамваїв та тролейбусів.

6. Підприємство повинне як найбільш ефективно використовувати наявні в неї можливості у вигляді повного задіяння площ тролейбусного депо та одиниць ремонтного обладнання за для збільшення прибутку та поліпшення фінансового стану «ОМЕТ». З цієї причини доцільним виглядає відкриття послуг автосервісу на базі тролейбусного депо.

7. Операційний план з доходів розрахований виходячи виробничих потужностей СТО з урахуванням коефіцієнту використання потужностей на рівні 0,75. Вибір цього методу обґрунтований виходячи з нестачі надання цього виду послуг, на що зверталосся увагу вище. Дані розрахунки свідчать, що місячний дохід від продажу послуг складе 514,1 тис. грн. Загальні первісні витрати на відкриття СТО складуть 629,9 тис. грн. з яких 555.4 тис. грн. – інвестиційні витрати. Розрахунковий термін початку діяльності складає 2 місяці від початку реалізації проекту.

8. Розрахунки інтегральних показників ефективності проекту свідчать, що дисконтований період окупності складе 21 місяць, при індексі прибутковості 2,72 за 5 років. Це дуже прийнятні показники щодо інвестиційних проектів. Чистий приведений дохід складе 1822 тис. грн., що поліпшить фінансове положення підприємства в цілому. При ставці дисконтування 24% внутрішня норма рентабельності складе 116,2%, що свідчить про високу надійність проекту.

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістра
Денисюка Максима Олександровича
«Планування розвитку транспортних підприємств міста (на прикладі КП
«Одесміськелектротранс»))»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Випускна робота складається з трьох розділів. В роботі розглядаються теоретичні питання щодо діяльності транспортних підприємств. Проведено аналіз фінансово-господарської діяльності КП «Одесміськелектротранс». Визначено його поточний кон'юнктурний стан на ринку транспортних послуг м. Одеси. Запропоновано шляхи покращення діяльності підприємства за рахунок впровадження автоматизації платежів за проїзд та електронного квитка. Доведено доцільність та економічну ефективність проекту з організації служби автосервісу. Проаналізовані можливі ризики та запропоновані заходи щодо їх мінімізації.

Ключові слова: міський транспорт, комунальні підприємства, перевезення пасажирів, електронний квиток, автосервіс, ефективність.

SUMMARY

graduation work for obtaining an educational degree
Master of Economics
Denisyuk Maxim
"Planning of development of transport enterprises of the city (on the
example of KP "Odesmiskelectrotrans")"
Odessa National University of Economics
Odessa, 2019

The final work consists of three sections. The paper deals with theoretical questions regarding the activity of transport enterprises. The analysis of financial and economic activity of KP "Odesmiskelectrotrans" is carried out. Its current state of affairs in the Odessa transport market is determined. Ways to improve the activity of the company by introducing the automation of payment for travel and electronic ticket are suggested. The feasibility and cost-effectiveness of the project for the organization of a car service have been proved. Possible risks have been analyzed and measures are proposed to minimize them.

Keywords: urban transport, utilities, passenger transportation, e-ticket, car service, efficiency.